

prima instanță: Judecătoria Cahul
Judecător: Ion Cotea
Instanța de apel: Curtea de Apel Cahul
Judecători: Galina Vavrin
Evgheonii Dvurecenschii
Ruslan Petrov

ÎNCHEIERE

08 februarie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecător: Iulia Sîrcu

Judecătorii: Oleg Sternioală, Nicolae Craiu

examinând chestiunea admisibilității recursului declarat de Biroul Vamal Cahul,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea de Stat „Calea Ferată din Moldova” împotriva Biroului Vamal Cahul, intervenienți accesorii S.R.L. „Valah”, S.R.L. „Reglatrans”, S.R.L. „Interbroker-Prim”, Camera de Comerț și Industrie, S.R.L. „Rostan”, S.A. „Benderscki Kombinat Hlebproductov”, S.R.L. „Brucvud-Plus” și S.A. „Yarman Internațional”, cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei Curții de Apel Cahul din 10 noiembrie 2016, prin care a fost respins apelul declarat de Biroul Vamal Cahul cu menținerea hotărârii Judecătoriei Cahul din 12 mai 2015,

c o n s t a ț ă:

La data de 03 februarie 2011, Întreprinderea de Stat „Calea Ferată din Moldova” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Biroului Vamal Cahul, cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii a indicat că, la data de 19 octombrie 2010 în adresa Î.S. „Calea Ferată din Moldova” a parvenit decizia Biroului vamal Cahul nr. 216 din 14 octombrie 2010, prin care a fost dispusă aplicarea amenzii în mărime de 303 763,75 lei, pentru încălcarea termenului de regim vamal de tranzit intern, emisă în baza procesului-verbal nr. 216/10 din aceeași dată.

Drept temei pentru întocmirea procesului-verbal și a deciziei a servit faptul că, în perioada 24 august 2010 – 28 septembrie 2010, au fost depuse declarații vamale de tranzit la posturile vamale Edineț, Florești și Căușeni. În declarațiile vamale ca persoană responsabilă a fost menționată Î.S. „Calea Ferată din Moldova”, fapt despre care nu i-a fost cunoscut. Marfa transportată de la posturile vamale menționate urma să ajungă la postul vamal Etulia-Fricăței în termenul de 8 zile, acordat de organul vamal, termen care fost încălcat, astfel nefiind respectată procedura de tranzit.

Indică reclamantul că, în decizia contestată au fost indicate 29 declarații vamale, iar pentru contestarea acesteia, informațiile deținute nu erau suficiente, motiv din care pentru stabilirea locului recepționării mărfii spre transportare, numerele de vagoane, a foilor de trăsură, data și timpul perfectării declarațiilor vamale, a fost necesar timp întru stabilirea cauzelor reale de reținere a încărcăturilor.

Din motivul volumului mare de lucru, pentru efectuarea verificărilor necesare a fost depășit termenul de contestare cu 29 de zile.

În urma verificărilor s-a stabilit că reținerea mărfii a avut loc din cauza primirii limitate a încărcăturilor de către Calea ferată a Ucrainei. Aceste împrejurări nu au fost luate în considerație și nu au fost examinate de către organul vamal Cahul, ceea ce contravine art. 14 și art. 440 din Codul contravențional, și anume nu a fost determinată fapta încălcării, vina și persoana vinovată.

La întocmirea procesului-verbal nu au fost indicate circumstanțele cauzei care au importanță pentru stabilirea faptelor și consecințelor juridice, nu a fost efectuată încadrarea juridică a acțiunilor și calificarea indicilor calificativi ai contravenției, nu au fost luate în considerație obiecțiile și probele prezentate, iar procesul-verbal nu a fost prezentat reprezentantului Î.S. „Calea Ferată din Moldova”.

După finalizarea verificărilor, la data de 19 noiembrie 2010, Î.S. „Calea Ferată din Moldova” a depus cererea prealabilă nr. 1904/DM, prin care a solicitat restabilirea termenului încălcat și examinarea în esență a cererii, însă, prin decizia nr. 28/11-22 din 03 ianuarie 2011, aceasta a fost respinsă.

Solicită reclamantul, admiterea acțiunii, repunerea în termen, anularea deciziei nr. 28/11-22 din 03 ianuarie 2011, anularea procesului-verbal nr. 216 și a deciziei nr. 216 din 14 octombrie 2010.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 16 mai 2011, cauza a fost strămutată după competență la Curtea de Apel Cahul.

La data de 10 februarie 2012, Î.S. „Calea Ferată din Moldova” a depus cerere suplimentară în care a indicat că, în urma verificării, încălcarea termenului de tranzit a avut loc din motivul limitării numărului de vagoane cu marfă recepționate de către Calea Ferată din Ucraina, care a fost micșorat de la 100 – 120 vagoane până la 30 – 40 vagoane pe zi, ceea ce a și provocat neexpedierea vagoanelor și eliberarea liniilor de cale ferată din stația Etulia, pentru recepționarea următoarelor grupuri de vagoane.

Aceste circumstanțe nu au fost luate în considerație la emiterea deciziei de sancționare.

Prin încheierea protocolară a Curții de Apel Cahul din 10 februarie 2012, au fost atrași în calitate de intervenienți accesorii S.R.L. „Valah”, S.R.L. „Reglatrans” și Camera de Comerț și Industrie (Vol. I, f.d.288 verso).

Prin încheierea protocolară a Curții de Apel Cahul din 06 aprilie 2012, au fost atrași în calitate de intervenienți accesorii S.R.L. „Rostan”, S.A. „Benderscki Kombinat Hlebproductov”, S.R.L. „Brucvud-Plus” și S.A. „Yarman Internațional” (Vol. II, f.d.196).

Prin hotărârea Curții de Apel Cahul din 03 decembrie 2012 acțiunea a fost admisă parțial. A fost dispusă anularea parțială a procesului-verbal nr. 216/10 din 14 octombrie 2010 și a deciziei Biroului Vamal Cahul din 14 octombrie 2010, în partea stabilirii sancțiunii vamale, prin micșorarea cuantumului amenzii de la 303 763,75 lei până la 297 607,75 lei. În rest acțiunea a fost respinsă.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 28 august 2013, au fost admise recursurile declarate de către Biroul Vamal Cahul și Î.S. „Calea Ferată din Moldova”, casată integral hotărârea Curții de Apel Cahul din 03 decembrie 2012 cu remiterea pricinii spre rejudecare la Judecătoria Cahul.

Prin hotărârea Judecătoriei Cahul din 09 decembrie 2013, a fost admisă cererea Î.S. „Calea Ferată din Moldova” privind repunerea în termenul de adresare în instanța de contencios administrativ.

A fost admisă parțial acțiunea înaintată de Î.S. „Calea Ferată din Moldova”. S-a dispus anularea parțială în partea stabilirii sancțiunii vamale, procesul-verbal cu privire la contravenție nr. 216/10 și decizia agentului constatator asupra cazului de contravenție vamală cu răspundere materială din 14 octombrie 2010 aplicată față de Î.S. „Calea Ferată din Moldova”, și anume referitor la declarațiile vamale cu nr. 1268, nr. 1269, nr. 1270, nr. 1271 și nr. 1273 din 26 august 2010; nr. 1398 din 09 septembrie 2010; nr. 438 din 10 septembrie 2010; nr. 1425, nr.1426, nr. 1427, nr. 1428, nr. 1429, nr. 1430, nr. 1432, nr. 1434, nr. 1436, nr. 1438, nr. 1440, nr. 1441, nr. 1442, nr. 1443, nr. 1444, nr. 1445, nr. 1446, nr. 1447, nr. 1448, nr. 1449, nr. 1450, nr. 1452, nr. 1453, nr. 1455, nr. 1459 și nr. 1460 din 13 septembrie 2010; nr. 791, nr. 793, nr. 794, nr. 795, nr. 797 și nr. 799 din 28 septembrie 2010. În rest, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Cahul din 24 mai 2014, au fost admise apelurile declarate de Î.S. „Calea Ferată din Moldova” și Biroul Vamal Cahul, casată integral hotărârea Judecătoriei Cahul din 09 decembrie 2013 cu trimiterea pricinii la rejudecare. La rejudecarea cauzei, prima instanță urma să soluționeze problema atragerii în proces a S.R.L. „Interbroker-Prim”.

Prin încheierea Judecătoriei Cahul din 19 februarie 2015, a fost atras în calitate de intervenient accesoriu S.R.L. „Interbroker-Prim”.

Prin hotărârea Judecătorei Cahul din 12 mai 2015, Î.S. „Calea Ferată din Moldova” a fost repusă în termenul de adresare în judecată. A fost dispusă anularea procesului-verbal nr. 216/2010 și decizia Biroului Vamal Cahul din 14 octombrie 2010 prin care Î.S. „Calea Ferată din Moldova” a fost sancționată pentru contravenția vamală în baza art. 232 lit. i) din Codul vamal, ca fiind ilegale. A fost dispusă încasarea din contul S.R.L. „Valah” și S.R.L. „Interbroker-Prim” în beneficiul Î.S. „Calea Ferată din Moldova” a câte 280 lei cu titlu de cheltuieli de judecată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 10 noiembrie 2016, a fost respins apelul declarat de Biroul Vamal Cahul cu menținerea hotărârii Judecătorei Cahul din 12 mai 2015.

În motivarea soluției instanța de apel a indicat că, prima instanță întemeiat a ajuns la concluzia că, depășirea de către Î.S. „Calea Ferată din Moldova” a termenului stabilit la art. 273 alin. (1) din Codul vamal, s-a produs din cauza intervenirii unor circumstanțe obiective, deoarece din materialele dosarului se atestă efectuarea a unui număr mare de interpelări în perioada 20 octombrie 2010 – 19 noiembrie 2010, întru stabilirea informației privind locul recepției mărfii spre transportare, numerele de vagoane, a foilor de trăsură, data și timpul perfectării declarațiilor vamale.

Instanța de apel a menționat că, prima instanță corect a indicat că Biroul Vamal Cahul eronat a ajuns la concluzia că Î.S. „Calea Ferată din Moldova” se face vinovată de săvârșirea contravenției vamale prevăzută de art. 231 pct. 23) din Codul vamal, de nerespectare a procedurii de tranzit, deoarece astfel de încălcări din partea acesteia nu au fost constatate, or, aceasta din urmă nu este declarant a operațiunii vamale, nu a participat și nici nu și-a asumat careva obligații față de organele vamale pentru perfectarea declarațiilor vamale.

În acest sens instanța de apel a reținut că, potrivit prevederilor pct. 1 și 2 din Regulamentul privind interacțiunea Departamentului Vamal și Căii Ferate din Republica Moldova la perfectarea actelor vamale la mărfurile transportate pe calea ferată din 07.02.2002, toate mărfurile importate și exportate din Republica Moldova cu transportul feroviar, urmează a fi însoțite de acte vamale. Perfectarea actelor vamale include interacțiunea dintre colaboratorii Căii Ferate și a organelor vamale în problemele ce țin de importul, exportul și tranzitarea mărfurilor pe teritoriul vamal al Republicii Moldova.

Modul de activitate al organelor vamale este stabilit prin Codul vamal al Republicii Moldova, actele normative ale Guvernului Republicii, precum și prin documentele Departamentului Vamal.

Modul de activitate a subdiviziunilor Căii Ferate din Republica Moldova la realizarea transporturilor internaționale este stabilit prin Acordul privind traficul internațional de mărfuri, actele normative ale Consiliului pentru transportul feroviar al statelor CSI și Statutul Căilor Ferate.

Modul de interacțiune a organelor vamale și Căii Ferate este stipulat de prezentul Regulament.

Perfectarea actelor vamale pentru mărfuri se efectuează de către agenții economici în termenele prevăzute în aceste scopuri de Codul vamal.

Conform pct. 4 din același Regulament, calea ferată poartă răspundere pentru integritatea și transportarea mărfurilor, aflate sub supravegherea vamală și este obligată să le aducă la stația de destinație în adresa destinatarului indicat în scrisoarea de trăsură.

Astfel, instanța de apel a reținut că, răspunderea Î.S. „Calea Ferată din Moldova” este antrenată pentru integritatea și transportarea mărfurilor, aflate sub supraveghere vamală, și nu reglementează în nici un sens respectarea termenului de tranzit stabilit de organul vamal, deoarece respectarea termenului de tranzit, este pusă în sarcina titularului operațiunii de tranzit în conformitate cu prevederilor art. 42 alin. (3) și art. 48 alin. (1) din Codul vamal, care la caz, sunt brokerii vamali.

Î.S. „Calea Ferată din Moldova” nu este titularul operațiunii, și nu poartă responsabilitate față de organul vamal în vederea respectării termenului de tranzit vamal și depunerea unor declarații vamale.

Invocând ilegalitatea deciziei instanței de apel, la data de 16 decembrie 2016, Biroul Vamal Cahul a contestat-o cu recurs prin intermediul oficiului poștal, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei Curții de Apel Cahul din 10 noiembrie 2016 și a hotărârii Judecătorei Cahul din 12 mai 2015, cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii (vol. V, f.d.1-20).

În motivarea recursului a exprimat dezacordul atât cu decizia Curții de Apel Chișinău din 10 noiembrie 2016 cât și cu hotărârea Judecătorei Cahul din 12 mai 2015. Menționează că, instanțele de judecată nu au luat în considerație că, în calitate de subiect al încălcării, poate apărea doar declarantul vamal sau persoana juridică, persoana fizică ce desfășoară activitatea de întreprinzător care transportă nemijlocit mărfurile în cadrul regimului vamal de tranzit. Companiile de brokeri nu pot influența asupra termenelor și modului de tranzitare a mărfurilor transportate de Î.S. „Calea Ferată a Moldovei”, regulile de cuplaj a vagoanelor, formare a garniturilor de vagoane, treburilor cât și graficul mișcării lor.

Examinând admisibilitatea recursului declarat de Biroul Vamal Cahul, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează următoarele.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La 04 ianuarie 2016, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa părților la proces copia cererii de recurs declarată de Biroul Vamal Cahul, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței (vol. V, f.d.24), însă, până la examinarea recursului intimații nu au depus referință prin care să-și exprime opinia asupra cererii de recurs.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, examinând temeiurile invocate în cererea de recurs în raport cu materialele pricinii civile, consideră că acesta este inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 431 alin. (2) din Codul de procedură civilă, asupra admisibilității recursului decide un complet din 3 judecători.

Conform art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din actele cauzei se constată că, cererea de recurs împotriva deciziei Curții de Apel Cahul din 10 noiembrie 2016 a fost depusă prin intermediul oficiului poștal la data de 16 decembrie 2016 (vol. V, f.d.20).

Prin urmare instanța de recurs consideră că, recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat cererea de recurs în interiorul termenului de două luni.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin.(4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Biroul Vamal Cahul împotriva deciziei Curții de Apel Cahul din 10 noiembrie 2016, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă, or recurentul nu a invocat nici un temei ce ar indica asupra ilegalității deciziei instanței de apel.

Reieșind din prevederile art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin. (2), (3) și (4).

Verificând motivele de casare invocate în cererea de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție atestă, că recurentul indică argumente ce țin de dezacordul cu felul în care instanța a apreciat

înscrisurile probatorii și a constatat circumstanțele cauzei. Astfel, cele invocate în cererile de recurs nu pot fi reținute ca temei de admisibilitate deoarece acestea țin de reaprecierea probelor, fapt care este inadmisibil în recurs.

Totodată, argumentele recurentului privind ilegalitatea deciziei instanței de apel, Colegiul menționează că în cererea de recurs nu se indică prin ce s-a manifestat aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural și din care circumstanțe rezultă ilegalitatea acesteia.

Alte argumente invocate recurs nu au relevanță, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural, respectiv nu constituie temei pentru casarea deciziei recurate și urmează a fi respinse.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că recursul exercitat conform Secțiunii a II-a din Codul de procedură civilă are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și de drept procedural, verificându-se exclusiv legalitatea deciziei adoptate, dar nu și temeinicia în fapt a acesteia.

Distinct de cele relatate, se reiterează că conform jurisprudenței degajate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, recursurile trebuie să fie efective, adică să dispună de puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (speța Purcell c. Irlandei, decizia cu privire la admisibilitate din 16 aprilie 1991), însă motivele cererilor de recurs invocate în speță sunt similare celor indicate în procesul judecării pricinii în ordine de apel, asupra căroră instanța de apel s-a pronunțat deja în modul corespunzător.

În circumstanțele sus relatate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Biroul Vamal Cahul, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a), art. 440 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Recursul declarat de Biroul Vamal Cahul, se consideră inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
Judecătorul:

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Oleg Sternioală

Nicolae Craiu